

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน โดยภาพรวม และรายด้าน (2) เปรียบเทียบระดับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้าน ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2550 รวมทั้งสิ้น 272 คน โดยแยกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน 49 คน ครูผู้สอน 223 คน กลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2550 รวมทั้งสิ้น 185 คน แยกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน 43 คน ครูผู้สอน 142 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งเป็น 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.17–4.50 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน t -test แบบ Independent

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ได้ดังนี้
 - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20
 - 1.2 ครูผู้สอน จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 76.80
- รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 100

2. ระดับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ระดับมากเช่นเดียวกัน ยกเว้น ด้านการวางแผนจัดโครงการทางวิชาการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมาก 3 ลำดับแรก คือ ด้านการกำหนดและพัฒนาเป้าหมายวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.15$) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อตกลงในการแก้ปัญหาของนักเรียน ($\bar{X} = 4.08$) ด้านการดำเนินงานทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.07$) และด้านการดำเนินการนิเทศงานวิชาการภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.07$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย คือ ด้านการวางแผนจัดโครงการทางวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) ด้านการดำเนินงานทางวิชาการของสถานศึกษาเกิดจากวิจัยและพัฒนา ($\bar{X} = 3.90$) และด้านการนำเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.00$)

เมื่อจำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน พบว่า บทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมาก 3 ลำดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อตกลงในการแก้ปัญหาของนักเรียน ($\bar{X} = 4.30$) ด้านการกำหนดและพัฒนาเป้าหมาย วัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26$) และด้านการจัดกิจกรรมทางสังคมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่า บทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ยกเว้น ด้านการวางแผนจัดโครงการทางวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$)

3. การเปรียบเทียบบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้น ด้านการประเมินผลงาน/โครงการทางวิชาการทางการศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อตกลงในการแก้ปัญหาของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมา อภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า บทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภารัตน์ ตามสกุล (2548 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนให้ครูพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับพิพัฒน์ ศรีสุขพัฒน์ (2542 : ก-ข) ศึกษาพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับบริบูรณ์ เกษรา (2548 : 84) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร โรงเรียน ตามการรับรู้ของครูผู้สอนใน โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนใน โรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีการรับรู้ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ รับรู้ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านการตั้งความหวังกับคณะครูไว้สูง ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีการรับรู้ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร โรงเรียน อยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับเรวัตร์ สิงห์เรือง (2546 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 10 ตามความคิดเห็นของพนักงานครูในสังกัดเทศบาล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพนักงานครูในสังกัดเทศบาลที่อยู่ใน โรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 10 โดยรวมไม่แตกต่างกัน และ สนั่น ใจโชติ (2542 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาการปฏิบัติงานการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ชัยณรงค์ แสงคำ (2541 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาการปฏิบัติตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ขนาดที่ 2 ขนาดที่ 3 และขนาดที่ 4 คือ การปฏิรูป

โรงเรียนและสถานศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา และการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา พบว่า การปฏิรูปตามนโยบาย การปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่ชัดเจนในการปฏิรูปการศึกษารวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อเป็น หลักประกันความมั่นใจในคุณภาพของการจัดการศึกษา ดังนั้น ด้วยเหตุที่กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา จึงต้องกำหนดนโยบายให้มีโรงเรียนต้นแบบและ โครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา โดยได้จัดสรร ทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิรูปการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น เพื่อให้เด็กและเยาวชนสำเร็จ การศึกษาอย่างมีคุณภาพ ซึ่งแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา 4 ด้าน คือ การปฏิรูปโรงเรียน และสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการ เรียนการสอน และการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา(กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 1-12) สอดคล้องกับสุรชาติ สังข์รุ่ง (2546 : 6-7) ได้กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นความสำคัญ ที่จะพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานมืออาชีพ มีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ จากสาธารณชนทั้งด้านความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ มี คุณภาพ จริยธรรม โดยกำหนดให้มีแผนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2545- 2549 ประกอบด้วยโปรแกรมเตรียมความพร้อมเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็น หลักสูตรการปลูกจิตสำนึก ปรับกระบวนทัศน์ และการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารและครูได้ปรับกระบวนทัศน์และการนำหลักสูตรที่ได้อบรมไปใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ โปรแกรมสร้างความเข้มแข็งและวิชาชีพ ซึ่งเป็น หลักสูตรพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาหรือหลักสูตรพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน ของสถานศึกษา ทำให้กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยได้มอบ นโยบายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานมีคุณภาพเท่าเทียมกัน การจัด บริการการศึกษาให้ครอบคลุมทุกเขตพื้นที่รวมทั้งพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เร่งรัดการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ตลอดทั้งมุ่งกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีอำนาจตัดสินใจด้านการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน จากความต่อเนื่องของนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษา ได้ให้ความสำคัญ ในการปฏิรูปการศึกษา ทำให้โรงเรียนทุกแห่งซึ่งเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติ สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ต้องดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวให้บรรลุตามเป้าหมายให้ได้ เป็นผลให้ผู้บริหาร โรงเรียนซึ่งเป็นผู้นำในองค์กรจำเป็นต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำทางวิชาการด้วย

นอกจากนี้ยังเป็นที่สังเกตอีกว่า ทั้งโดยรวม ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าเป็นบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ด้านการวางแผนจัดโครงการทางวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ยังให้ความสำคัญในการส่งเสริมบุคลากรเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ และการสำรวจสภาพปัญหาความต้องการทางวิชาการในสถานศึกษาน้อยเกินไป การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนงานวิชาการ ระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนมีน้อย ขาดความริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ทางวิชาการในสถานศึกษาตลอดจนการให้ความสำคัญสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินงานทางวิชาการน้อยเกินไป จึงทำให้การดำเนินงานโครงการทางวิชาการมีขั้นตอน หรือรูปแบบไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ขาดความต่อเนื่องสอดคล้องกับเศษะ ธีระตระกูล (2548 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารและครูผู้สอนยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่เพียงพอ ด้านการเรียนการสอน ครูยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ครูไม่เพียงพอต่อชั้นเรียนและมีภาระงานอื่นอีกหลากหลาย

2. เปรียบเทียบระดับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับ อนันต์ สุริยศรีสกุล (2543 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหาร โรงเรียน ครูวิชาการ และครูผู้สอนไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับ ไพศาล ภิมย์ศรี (2545 : 97) ซึ่งศึกษาพฤติกรรม การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาที่มีมาตรฐานการเรียนการสอนต่างกัน พบว่า กลุ่มที่มีมาตรฐานการเรียนการสอนสูง มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนที่สูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารห้องสมุด ส่วนกลุ่มที่มีมาตรฐานการเรียนการสอนต่ำ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนสูงสุด ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนแม้ว่าพฤติกรรม การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีมาตรฐานการเรียนการสอนต่ำ จะให้ความสำคัญ

กับการจัดการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก อันเป็นการกระตุ้นให้ครูเตรียมแผนการสอน จัดหาวัสดุครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนส่งเสริมให้ครูทดลองหาเทคนิคการสอนใหม่ๆ จัดครูเข้าสอน โดยคำนึงถึงความสามารถและความสนใจ การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงมากที่สุด เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นในการพัฒนา ติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนขนาดเล็กผู้บริหารต้องรับผิดชอบงานทุกด้านและบางครั้งผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนด้วย เนื่องจากบุคลากรน้อย ไม่เพียงพอกับชั้นเรียน จึงจำเป็นต้องช่วยเหลือกันทุกๆด้าน ผู้บริหารจึงมีส่วนรับรู้งานและมีโอกาสได้รับรู้ปัญหาและการปฏิบัติในโรงเรียนทุก ๆ ด้าน จึงทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็กได้แสดงบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการ และทำให้ครูผู้สอนในสถานศึกษาได้รับรู้บทบาทดังกล่าวเป็นอย่างดี สอดคล้องกับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. 2549 : 13-14) ซึ่งได้ขับเคลื่อนภารกิจจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามกลยุทธ์ คือ กลยุทธ์การสร้างความสะดวกและเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินงานตามโครงการ ดังนี้ การเพิ่มโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาครอบคลุมทุกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย และประสานส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กลยุทธ์การเร่งปฏิรูปการศึกษาบุคลากรและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยได้ดำเนินงานตามโครงการ ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอนและผู้เรียน การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การเพิ่มและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา โครงการมหกรรมการศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน การเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และกลยุทธ์การสร้างสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ วิจัยและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยดำเนินงานตามโครงการ ดังนี้ หนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม โรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนต้นแบบแหล่งเรียนรู้ พัฒนาระบบคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตและ โครงการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่กำหนดทิศทาง กรอบนโยบาย จัดลำดับความสำคัญของงาน โครงการเพื่อให้งานโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ จัดหาทรัพยากรและแหล่งสนับสนุน กำกับติดตามเพื่อแก้ปัญหาและประเมินผลเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยมี

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนภารกิจไปสู่ความสำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 10 - 18) คือ สร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชากรทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี สร้างคุณภาพทางการศึกษา ให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการเพิ่มมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรให้สูงขึ้น กลไกการบริหารจัดการการพัฒนาคู ซึ่งนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาและสร้างศักยภาพผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพรองรับการแข่งขัน ตลอดทั้งองค์กรที่ทำหน้าที่ในการประเมินติดตามผลการจัดการศึกษา ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จึงทำให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการปฏิบัติและกระบวนการทัศน์ นอกจากนี้จะต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกฎหมายแล้ว ยังมีแรงจูงใจอื่นๆ เช่น ความคิดความชอบและเงินโบนัสประจำปี ตลอดจนความก้าวหน้าในอาชีพมีมากยิ่งขึ้น ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีขวัญกำลังใจมากขึ้น มีความกระตือรือร้น โดยเฉพาะสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติจึงจำเป็นต้องมีผู้บริหารและคณะครูต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาพัฒนาอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานตามเกณฑ์กำหนด โดยสถานศึกษาจะต้องมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกสถานศึกษาและสถานศึกษาจะต้องรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานภายในสถานศึกษาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบทุกปีด้วย ดังนั้น จึงเป็นมูลเหตุสำคัญยิ่งที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทการผู้นำเป็นผู้ทางวิชาการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับมาก แต่ด้านการวางแผนจัด โครงการทางวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาทักษะความรู้ ความความสามารถเกี่ยวกับเทคนิควิธีการวางแผนงาน โครงการด้านวิชาการในสถานศึกษา และสร้างความตระหนักในความสำคัญของการวางแผนงานด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนเอกสารวารสารหรือสื่อวีดิทัศน์ทางวิชาการ ให้โรงเรียนขนาดเล็กอย่างเพียงพอ เพื่อใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าและประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษาได้อย่าง มีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการดำเนินงานในเรื่องการวางแผนจัด โครงการทางวิชาการในพื้นที่อื่น เพื่อเปรียบเทียบการศึกษาค้นคว้าได้มาตรฐานมีคุณภาพทัดเทียมกันและเป็นข้อมูลในพัฒนาการจัดการศึกษาให้ก้าวหน้าต่อไป

2.2 ควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานทางวิชาการของสถานศึกษาเกิดจากการวิจัย และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY